

Presentació

MARTINO CONTU
President del Centro Studi SEA

Després de dotze anys d'activitat ininterrompuda en l'àmbit de la investigació històrica i vuit anys de treball i passió al sector editorial, ens hem adonat de la necessitat de crear una revista científica digital, un instrument d'utilitat per difondre els resultats dels nostres treballs. També, però, i sobretot, per comparar-los amb altres realitats i sortir dels límits de Sardenya, la illa-continent. La idea no era pas nova: la qüestió ja s'havia plantejat amb anterioritat amb els socis del Centro Studi SEA. No obstant això, la idea no va prosperar per diversos motius. Potser no havia arribat encara el moment. És un succés tràgic comparable a la pèrdua d'un amic al qual estem especialment units, que ens ha donat la força i l'impuls interior per tornar a plantejar la idea i concretar-la. Arran d'un succés trist, es creen les condicions necessàries per materialitzar el somni llargament perseguit de fundar aquesta revista. Així, es converteix també en un signe de reconeixement *post mortem* a Giovannino Pinna, un soci, un amic, però primer de tot, un sacerdot servidor de l'Altíssim, com ell sempre va sentir que era. Per a Pinna, Jesucrist ha estat el centre de tota la seva existència, amb l'ensenyament del *Totum tuum* i no pas del *Totum meum* convertit en el *verbum* de molts sacerdots dels nostres dies. Un rector molest per a una gran part del clergat diocesà, però estimat pel seu poble, al qual ha donat el bo i millor de si mateix. I, precisament per això, Giovannino segueix viu dins les ments i els cors de milers de persones.

El diari que inaugurarem és, d'alguna manera, fruit de les llavors que va conrear amb perseverança. *Ammentu*, el títol de la primera sèrie de llibres del Centro Studi SEA, publicada i dirigida per Giovannino des de 2003, és el nom del nostre instrument de comunicació científica. *Ammentu*, significa record, memòria en sard logudorès. Es tracta, doncs, d'un record de Pinna, però també memòria del passat. Una memòria que ens agradaria seguir descobrint i aclarint a través dels documents de temps passats, tot i que dins d'un context geogràfic més ampli més enllà dels límits de Sardenya.

La revista se subtitula «Bollettino Storico, Archivistico e Consolare del Mediterraneo» («Butlletí Històric, Arxivístic i Consular de la Mediterrània»). El subtítol aclareix que la revista és històrica i arxivista, però també consular. No es refereix, però, al dret consular sinó al desig de recuperació i revaloració de les fonts consulars, sovint oblidades per la historiografia moderna.

El marc geogràfic de referència se situa al *Mare Nostrum* i a les terres que en banyen les aigües. Ens centrem, però, en les realitats insulars de la Mediterrània Occidental en concret, ja que ens vam adonar de la necessitat de contrastar aquestes realitats amb la nostra. Així, podem recórrer junts una part del camí de manera contemporània. Sardenya, Sicília, les Illes Balears, Còrsega, Malta i les illes menors són els nostres principals punts geogràfics de referència. A aquests indrets cal que afegim algunes zones del continent americà, d'Europa i del Nord d'Àfrica, amb les quals els *insulae* del *Mare Internum* han forjat - sobretot a través dels fluxos migratoris - uns vincles estrets i unes relacions de col·laboració en el passat que encara avui segueixen mantenint, tot i que de manera no tan sòlida.

«Ammentu» neix com a revista anual de l'edat moderna i contemporània. Està estructurada en dues seccions: “Dossier” i “Focus”. La Redacció, juntament amb el Comitè de redacció, i seguint l'opinió del Comitè científic, decideix els temes que es tractaran, tant en la secció “Dossier” com en la secció “Focus”. Aquest sistema pretén fomentar la participació democràtica i contrastar temes i investigacions que hi impliquin el major nombre de membres dels dos Comitès i de les realitats geogràfiques representades.

En aquest primer número, *in memoriam* de Giovannino Pinna, es presenta el “Dossier” *Emigrazione antifascista e esilio politico tra le due guerre* (Emigracions antifeixistes i exili polític després de les dues guerres), Giampaolo Atzei i Martino Contu; i el següent “Focus”: *Consoli e Consolati dall'Unità d'Italia al secondo dopoguerra* (Cònsols i Consolats de la Unió d'Itàlia durant la segona postguerra), Manuela Garau; *Per la guerra e per la pace: sacerdoti sardi tra fascismo, “afascismo” e antifascismo* (Per la guerra i per la pau: sacerdots sards entre el feixisme, l’“afeixisme” i l’antifeixisme), Lorenzo Di Biase; *Mare Internum i “Mediterraneo Rioplatense”*, Cecilia Tasca.

Amb tota la nostra humilitat, esperem que aquest número d’«Ammentu» sigui el primer d’una llarga sèrie i que constitueixi un espai de debat constructiu més enllà de la diversitat d’opinions, tant polítiques com religioses. Així, aquestes opinions seran ben vingudes en tot moment sempre que mantinguin una actitud respectuosa, orientada a la cerca d’una veritat objectiva i no pas d’una veritat absoluta, sempre que això sigui possible. Com hagués dit Pinna en sard campidanès, la llengua que li resultava més familiar: «Deu s’agiudidi» (Déu ens guard) i «a atrus annus» (durant molts anys més). Per la nostra banda, nosaltres haguéssim contestat a viva veu tot invitant alhora els col·laboradors a fer-ho també: «Deu bollada» (Déu ho vulgui).